

Prosjektøkonomi og -styring

Forskningsrådet – nyheter om prosjekt- administrasjon og -økonomi og ny søknadsportal

Ny hverdag, ny fremtid

- Vidar Sørhus, avdelingsdirektør, Norges forskningsråd
- Elin Vikane, seniorrådgiver, Norges forskningsråd
- Terje Bakke, seniorrådgiver, Universitetet i Oslo
- Rune Schjølberg, spesialrådgiver, Norges forskningsråd

Rune Schjølberg og Øyvind Nystøl

UHR

slido

slido.com
#narma2025

- Nyheter fra NFR

Agenda

- Forskningsrådet – nye økonomiske rammebetingelser fordrer bedre samarbeid med tilskuddsmottakere – Vidar Sørhus, Forskningsrådet
- Prosjektendringer – Elin Vikane, Forskningsrådet
- Mer effektiv utbetaling av tilskudd til universitetssektoren – Terje Bakke (UiO)
- Debatt/spørsmål og svar
- Forskningsrådets nye søknadsportal – Rune Schjølberg, Forskningsrådet

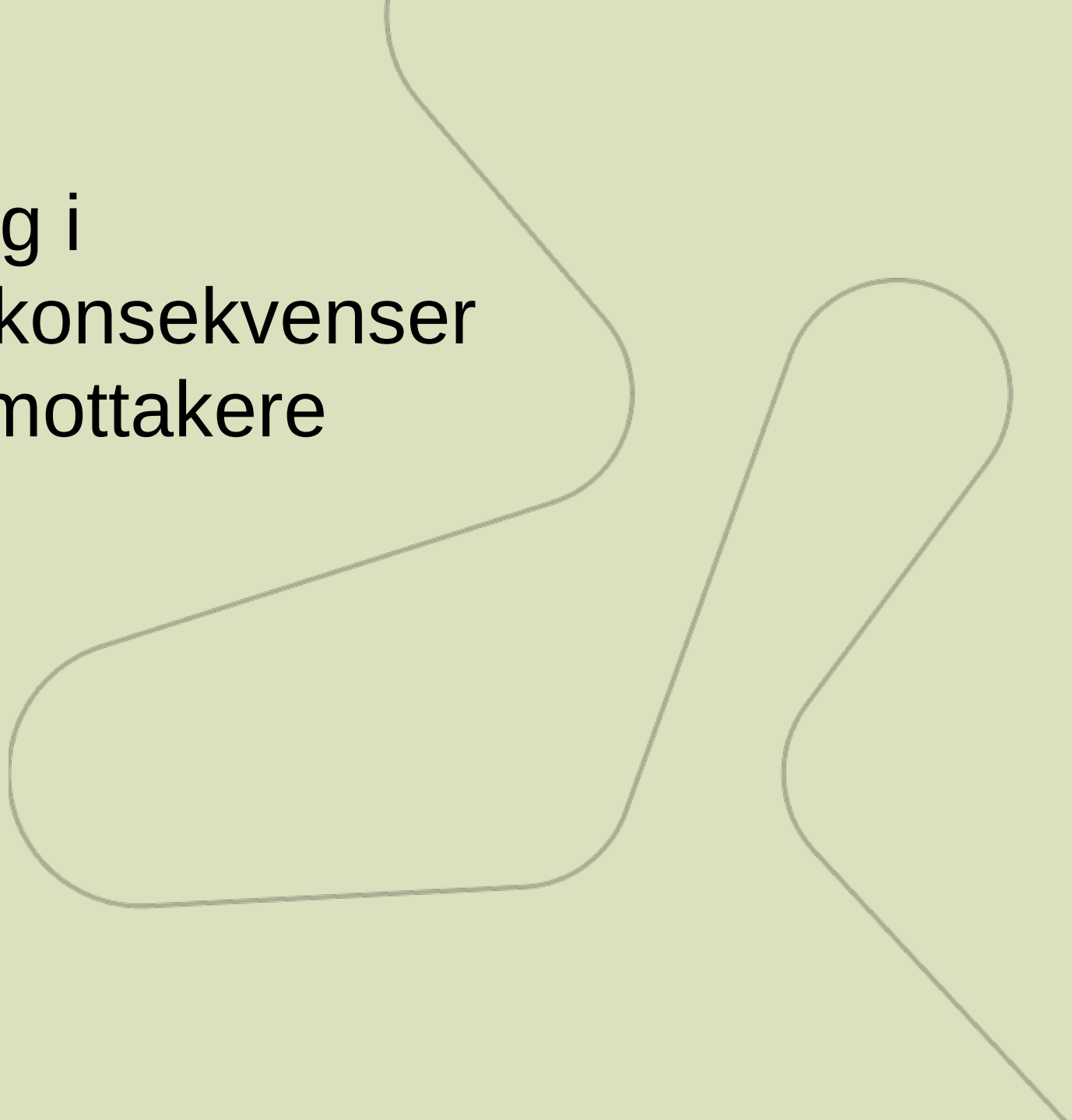
slido.com

#narma2025

- [Nyheter fra NFR](#)

Bruttobudsjettering i Forskningsrådet, konsekvenser for våre tilskuddsmottakere

Bakgrunn

I statsbudsjettet for 2024, som ble fremlagt høsten 2023, ble det kunngjort at Forskningsrådet skulle endres fra nettobudsjettert til bruttobudsjettert virksomhet fra og med 1. januar 2025.

Prosjektet startet opp i januar 2024 har som mål å sikre at Forskningsrådet fra 2025 kan styre og rapportere i henhold til kravene for en bruttobudsjettert virksomhet.

Dette innebærer blant annet at Forskningsrådet skal kunne rapportere til Statsregnskapet etter kontantprinsippet, samtidig som det også skal styres og rapporteres etter periodisert prinsipp i tråd med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Prosjektet skal også sørge for at Forskningsrådet har en tilpasset Unit4 ERP-løsning som effektivt kan støtte daglig drift og internkontroll, samt legge til rette for tilpasset intern og ekstern rapportering.

For å tilpasse systemene våre for bruttobudsjettering må også økonomimodellen endres.

Statsbudsjettets hovedprinsipper

- **Ettårsprinsippet**
 - Bevilgningsreglementet § 3 første ledd slår fast at budsjetterminen er ett år, og at den følger kalenderåret (ettårsprinsippet). Ettårsprinsippet er sterkt knyttet til Grunnloven § 75, som slår fast at skatter og avgifter skal fastsettes for ett år av gangen.
- **Fullstendighetsprinsippet**
 - Fullstendighetsprinsippet (bevilgningsreglementet § 3 andre ledd) innebærer at budsjettet skal inneholde alle statlige utgifter og inntekter knyttet til virksomheter og tiltak som får sine utgifter og inntekter fastsatt ved Stortingets bevilgningsvedtak.
- **Kontantprinsippet**
 - I henhold til bevilgningsreglementet § 3 tredje ledd skal utgifter og inntekter tas med i statsbudsjettet for det året de antas å bli kontant betalt.
- **Bruttoprinsippet**
 - Bevilgningsreglementet § 3 fjerde ledd angir at utgifter og inntekter føres opp i budsjettet med bruttobeløp. Dette prinsippet innebærer at Stortinget bevilger utgifter og inntekter hver for seg.

Fra netto- til bruttobudsjettering

Forskjeller i regelverk

Nettoprinsipp

Stortinget bevilger en netto utgiftsramme

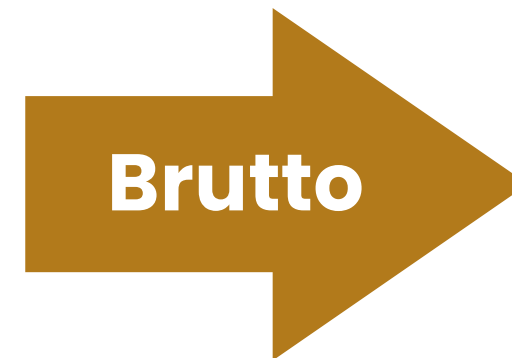
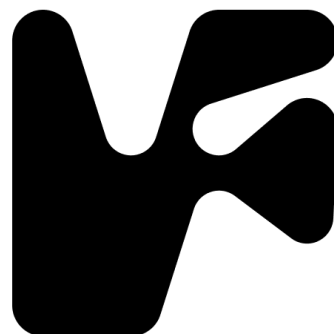
Ikke kontantprinsipp

Utbetalinger kan registreres på regnskapsåret om kostnaden for mottaker var i kalenderåret.

Overføre ubrukte midler

Ubrukte midler ved årsslutt overføres til neste regnskapsår

Bruttoprinsippet

Stortinget bevilger utgifter og inntekter hver for seg.

Kontantprinsipp

Alle utbetalinger må skje innen utgangen av kalenderåret for å kunne benytte bevilgningen for det året.

Ingen overføring*

Innbetaling fra departementene skal stemme med kostnadene slik at saldo ved årsslutt er null.

Fra netto- til bruttobudsjettering

Ikke helt vanlig bruttobudsjettering

1

Bruttobudsjettert med tilsagnsfullmakter

Tilsagnsfullmakter skal åpne for at Forskningsrådet skal kunne tildele for framtidige kostnader. Vil antagelig bety at alle tildelinger må skje innenfor kalenderåret.

2

Åpnes for "kan overføres"

Kommentaren "kan overføres" kan dukke opp på flere av våre bevilgninger. Det betyr at det fortsatt kan bli overføringer i Forskningsrådet, men i mindre grad enn tidligere.

3

Merinntektsfullmakt

Det forventes at Forskningsrådet vil få fullmakt til å motta inntekter utover statsregnskapet

Fra netto- til bruttobudsjettering

Implikasjoner for Forskningsrådet

Regnskap

Store endringer i praksis og rapportering

Bruttobudsjettering har helt andre krav og oppsett av regnskapet. Vil kreve store endringer i oppsett av system og månedlige rapporter

Årshjul

Årshjulet må tilpasses kontant- og bruttoprinsipp

Endringene vil bety at nær all virksomhet som skal gjennomføres må skje innenfor kalenderåret, både tildelinger og regnskapsrapportering

Rapportering

Andre rapporteringskrav og forventninger

Bruttobudsjettering krever månedlig regnskapsrapportering I tillegg til veldig detaljert estimat om forventet forbruk → **strengere krav og føringer til oss**

Strammere styring

Bruttobudsjettering kan bety strammere styring

De formelle kravene i en bruttomodell betyr strammere styring av bevilgning, utarbeidelsen av detaljene rundt tilsagnsfullmaktene og andre forhold vil detaljere ut hvordan dette blir i praksis

Overgang fra netto- til bruttobudsjettering: Praktiske konsekvenser

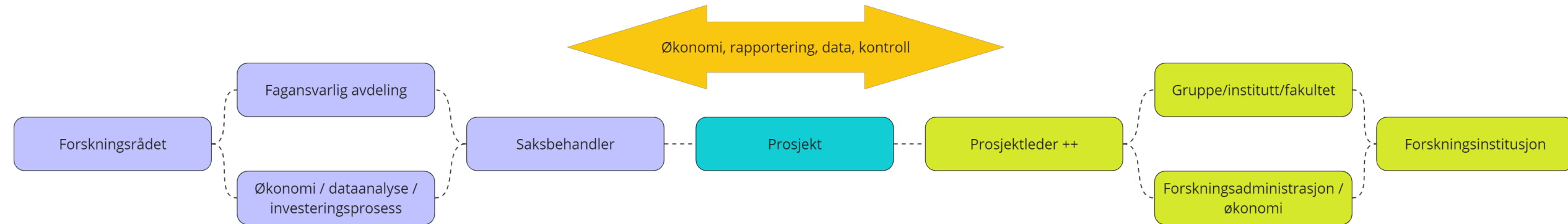
- Spesielt i overgangen 2024-25
 - i. Stengte regnskapet ekstraordinært tidlig i 2024
 - ii. Ingen utbetalinger mellom medio desember og medio januar
 - iii. Begrenset mulighet til å behandle endringsmeldinger, sluttrapporter og generere nye kontrakter i perioden har ført til etterslep i behandling av slike
- Manglende samsvar mellom periodiserte prosjektregnskap og Forskningsrådets kontantregnskap
 - i. Sum tilskudd fra Forskningsrådet stemmer i finansieringsplan mv.
 - ii. Men regnskapsført beløp vises det kalenderåret det regnskapsføres hos oss (visning i finansieringsplan og på Mitt nettsted.)
 - iii. Er en utfordring i bl.a. prosjektregnskapsrapporter.
 - iv. Jobber med å tilpasse dette så godt som mulig og lage gode veiledninger.

Vi fortsetter arbeidet med utvikling av Forskningsrådets prosjektoppfølgning

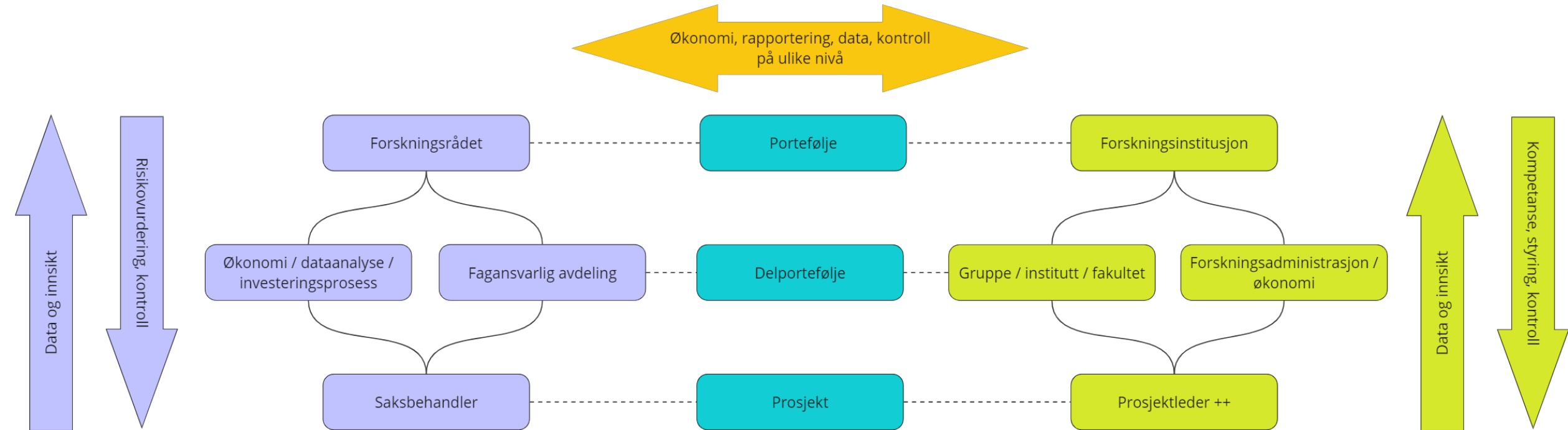
- Risikobasert tilnærming
- Sentraliserte oppgaver
- Mer standardisering og automatisering
- Digitalisering
- Flytte fokus fra oppfølging av tilskudd til oppfølging av tilskuddsmottakere
- Følge opp initiativ fra fjorårets NARMA-konferanse

Dagens modell – oppfølging av tilskudd / prosjekt

Framtidig modell? Mer av oppfølgingen på aggregert nivå?

Samspill mellom Forskningsrådet og institusjonene – hva kan vi få til?

- Økt kompetanse og bedre kvalitet i tilskuddsforvaltning og forskningsadministrasjon
- Bedre innsikt – med kunnskap fra aggregerte data
- Økt effektivitet – utnytte systemer og kompetanse begge steder
- Bedre økonomistyring og risikostyring
- Bedre styring av porteføljen

Prosjektendringer og søknad om prosjektendringer

Prosjektendringer

- September 2024: vi startet et prosjekt for å se på effektivisering og forbedring av behandling av søknad om prosjektendringer
- Vi har omorganisert og prosjektoppfølgingen er sentralisert
- Vi er flere som jobber med de samme prosjektene
- Prosjektet skal sørge for likebehandling på tvers av Forskningsrådet
- Nytt saksbehandlingssystem vil gi muligheter for systemstøtte
- Målet er færre og "bedre" søknader om prosjektendring

Prosjektendringer

Arbeid med prosjektendringer

- Formålet med prosjektet er å effektivisere og forenkle arbeidet med å følge opp endringer i prosjektene.
- Prosjektet skal se på alle sider av arbeidet med prosjektendringer, og ha effekt på kort (og lengre) sikt.

Viktige problemstillinger

- Hva ber vi om fra prosjektene?
- Hvordan organiserer vi vår saksbehandling av prosjektendringer?
- Kan vi forenkle våre regler for hvordan vi behandler ulike typer endringer?

Hvordan søke om prosjektendring

- Vesentlige endringer i prosjektet meldes inn via søknad om prosjektendring
- All dialog om endringer må gå via Mitt nettsted
- Viktig for dokumentasjon og samhandling
- Søknaden bør sendes inn når dere blir klar over endringene
- Saksbehandlingstiden er lengre rundt rapporteringsfrister og årsskiftet

Hva kan dere søke om å endre?

- Vi har oppdatert informasjon på nettsiden vår, [Prosjektendringer](#)
- Informasjonssiden gir ulike eksempler – ingen uttømmende liste

Prosjektendringer

Hvis det er vesentlige endringer i prosjektet, er det viktig at dere melder dette inn til oss via søknad om prosjektendring på Mitt nettsted. Noen endringer krever Forskningsrådets godkjenning, mens andre endringer tar vi kun til etterretning. Vi behandler søknader om prosjektendringer etter hvert som de kommer inn. Rett før og etter et årsskifte mottar vi mange søknader om prosjektendringer, og behandlingstiden kan da være lengre enn vanlig.

Ønsker dere skifte av prosjektleder eller administrativt ansvarlig må dere søke om en rolleendring så fort som mulig. Dette gjør dere via knappen "Skift rolle" på Mitt nettsted. Dette er ikke en del av søknad om prosjektendring.

Hvem kan søke om prosjektendring?

Prosjektleder og administrativt ansvarlig kan opprette og sende inn prosjektendringer. De kan også gi andre tilgang til prosjektet på Mitt nettsted. Tilgangshavere kan kun redigere prosjektendringen.

Hvordan søke om prosjektendring

All dialog om endringer skal foregå via Mitt nettsted. Vi har ikke mulighet til å gi en forhåndsvurdering av ønskede prosjektendringer på e-post eller telefon.

Når dere oppretter en søknad om prosjektendring ber vi dere velge en eller flere kategorier som passer for innholdet i endringen. Det er viktig at søknaden er godt begrunnet. I tillegg ønsker vi din vurdering av hvordan endringen vil bidra til prosjektets samlede fremdrift og måloppnåelse i prosjektet. Når dere gir en god begrunnelse som viser hvordan endringene påvirker prosjektet, er det lettere for oss å vurdere om disse endringene kan godkjennes.

Se [Veiledning som viser hvordan du søker om prosjektendring \(pdf\)](#).

Hva kan dere søke om å endre?

Utlysningen og kontrakten setter føringer for hvilke endringer vi kan godkjenne.

Nedenfor har vi nevnt eksempler på ulike typer endringer som kan oppstå i et prosjekt, og hvordan slike endringer behandles. Bakkefølgen er den samme som før dere finner i skjema for søknad om prosjektendring. Dersom det er

Endringer i prosjektperiode og/eller framdriftsplan

- Det kan være ulike årsaker til at et prosjekt ønsker å utvide prosjektperioden. Søker dere om forlengelse av prosjektperiode må framdriftsplanen og økonomitabellene oppdateres.
- Hvis forlengelsen skyldes lovpålagte permisjoner eller langvarig sykdom hos sentrale prosjektdeltakere, vil vi normalt godkjenne dette.
- Hvis det av andre årsaker er behov for å forlenge prosjektperiode, uten at prosjektperioden går over i et nytt budsjettår, vil vi normalt godkjenne dette.
- Ønsker dere å forlenge prosjektperioden på grunn av aktiviteter som ikke er en del av prosjektet, vil vi normalt ikke godkjenne dette. Dette gjelder for eksempel utsettelse for å skrive ferdig artikler eller for å bruke opp resterende midler til andre aktiviteter, som reiser, konferanser og lignende.
- Legg merke til at noen prosjekter ikke kan forlenge sluttdato uansett årsak, dette vil stå i kontrakten.

Økonomi

- Tilskuddet fra Forskningsrådet skal brukes som beskrevet i søknaden/kontrakten. Forskningsrådet dekker personalkostnader i henhold til de rundsumsatsene og timesatsene som gjaldt på søknadstidspunktet.
- Vi kan bare godkjenne søknader om omdisponering av midler når det er nødvendig for å oppnå målene med prosjektet og de planlagte prosjektaktivitetene. Vi gjør en vurdering av hvordan dette påvirker gjennomføring av prosjektet og om det kan godtas.
- Dere kan ikke bruke tilskuddet fra Forskningsrådet til å utvide prosjektet med andre og nye aktiviteter.
- Hvis dere ikke bruker hele tilskuddet et år godkjenner vi normalt at disse overføres til senere år så lenge det er konkrete planer for når og hvordan midlene skal brukes.
- Dere trenger ikke å søke om prosjektendring hvis det er behov for å omdisponere midlere innenfor kategorien “Andre driftskostnader”.

Stipendiat

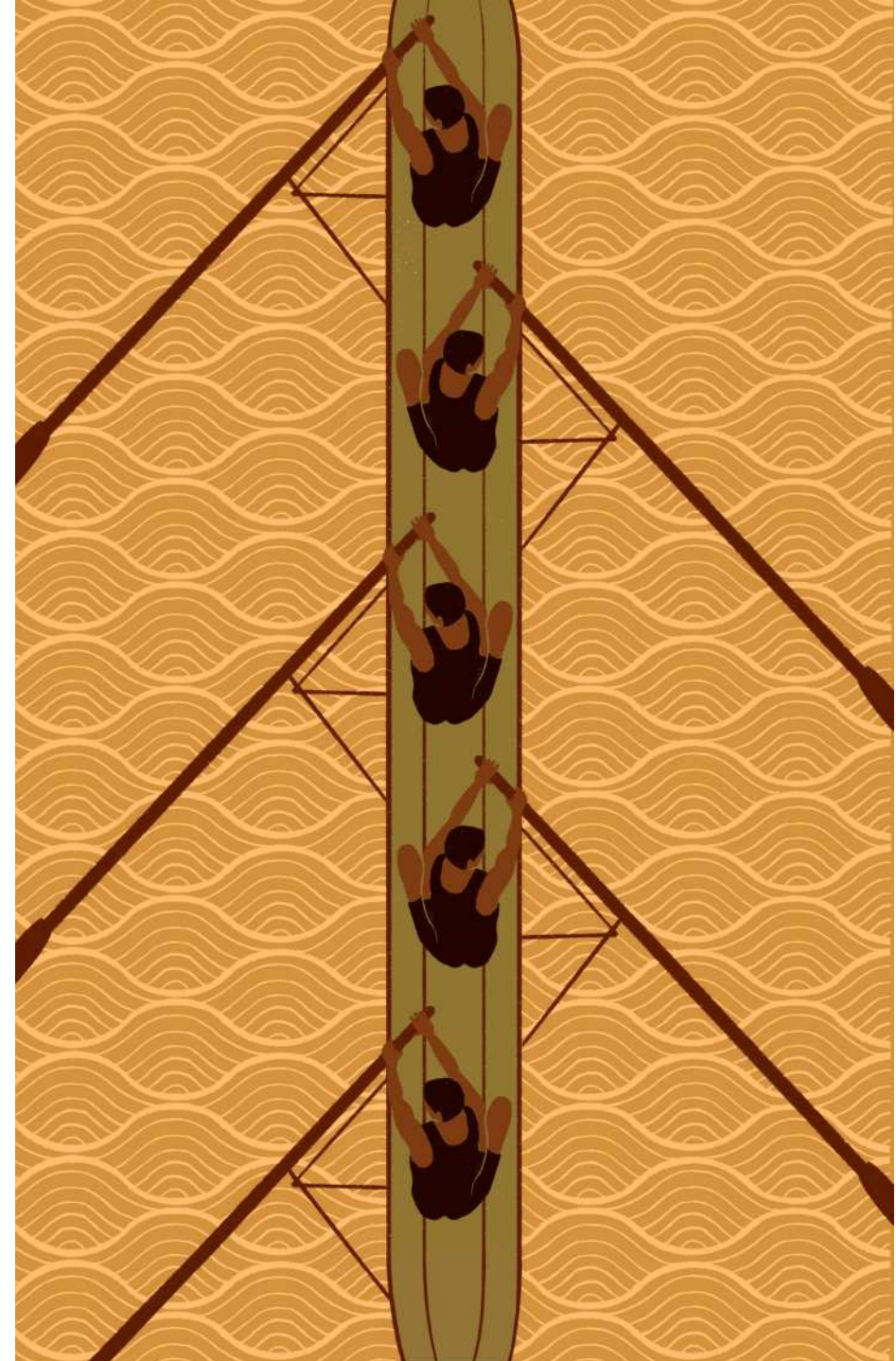
- Dere skal kun søke om endringer som gjelder stipendiater som støttes av Forskningsrådet.
Alle stipendiatstillinger som støttes av oss skal følge Forskrift til universitets- og høyskoleloven.
- Endringer som gjelder stipendiater som ikke er finansiert av Forskningsrådet, kan dere oppdatere i framdriftsrapporten.
- Hvis en stipendiat skal ut i lovpålagt permisjon eller det oppstår langvarig sykdom hos stipendiaten som påvirker prosjektperioden skal dere melde dette inn via søknad om endring.
- Når dere har ansatt en stipendiat finansiert av Forskningsrådet eller hvis en stipendiat slutter før avtalt stillingsperiode, må dere sende inn søknad om endring.

Samarbeidspartnere

- Enkelte utlysninger har spesielle krav til samarbeidspartnere og FoU-leverandører. Vi kan ikke godta endringer som gjør at dere ikke lenger oppfyller dette kravet. Vi anser samarbeidspartnere, inkludert FoU-leverandører, som så viktige for å gjennomføre et prosjekt at vi må gi vårt samtykke før partnerne kan endres. Det betyr at søknad om endring av samarbeidspartnere må være godkjent før den faktiske endringen finner sted.
- Dersom noen av partnerne i prosjektet går ut av prosjektet, eller dere ønsker å legge til nye, må dette søkes om og begrunnes. Dette gjelder også hvis en sentral prosjektdeltager bytter arbeidsgiver og det er behov for å endre samarbeidspartner.
- Går en av partnerne konkurs er det viktig at dere sender en søknad om endring så snart som mulig.
- Søker dere om endringer i samarbeidspartnere må dere sørge for at alle tabeller og opplysninger som berører partneren oppdateres

Andre endringer

Mål

- I utgangspunktet forventer vi at prosjektet gjennomføres med samme mål som beskrevet i søknaden. Hvis det oppstår uforutsette ting som gjør at dere ønsker å endre målsetningen må dette søkes om så snart som mulig.

Prosjektsammendrag

- Dersom dere søker om endringer som påvirker prosjektsammendraget må dere oppdatere dette.

Prosjektansvarlig

- Dersom det er bytte av prosjektansvarlig skal det søkes om her. Vi kan ikke godkjenne endring av prosjektansvarlig hvis ny prosjektansvarlig ikke oppfyller kravene som var satt i utlysningen.

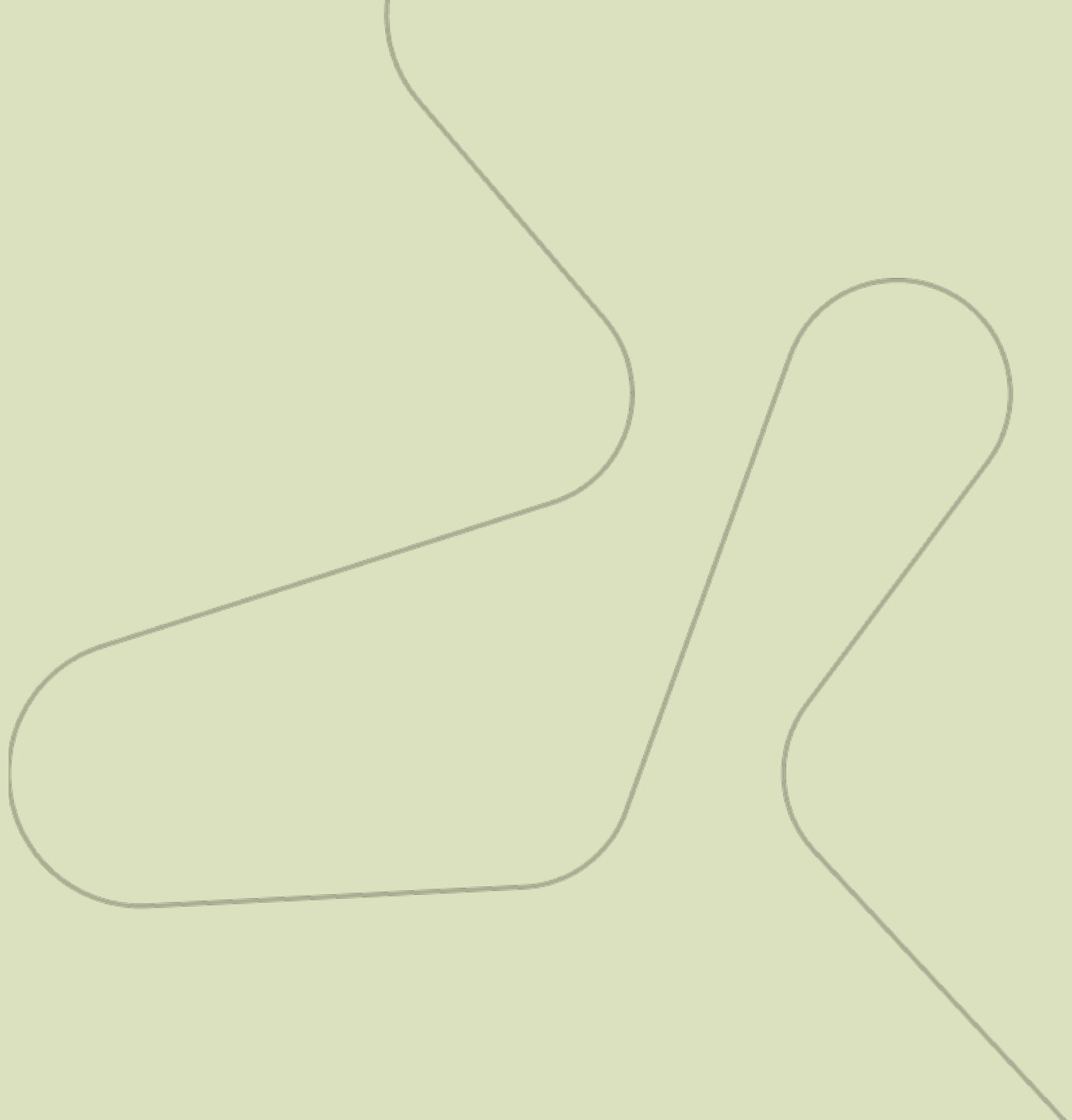
Vedlegg

- Feltet for begrunnelse er begrenset. Dersom dere trenger mer skriveplass kan dere laste opp et vedlegg i PDF-format.

Mer effektiv MET

Agenda

- Bakteppe for UiO sin prosess med NFR
- NFR sine krav til tilskuddsforvaltningen
- Utfordrings med dagens praksis/regime
- Forslag til endret praksis (differensiert dialog mellom sentralt og lokalt nivå UiO og NFR)

Bakteppe for UiO sin prosess med NFR

- Narma 2024 (mars) – NFR orienterer om endringer knyttet til tilskuddsforvaltning (Bruttobudsjusert)
- NFR ønsker i større grad og skille på dialogen som skjer på sentralt nivå og den mer operative dialogen som skjer på saksbehandler nivå
- UiO utfordrer NFR i plenum på at dialogen om løpende fakturering og endringsmeldinger bør og kan håndteres på sentralt nivå
- UiO og NFR avtaler et møte August
 - ***Mulighetsstudie – hva er mulighetene innenfor UiO (Bott) sine prosjektøkonomiløsning opp mot kravene som NFR underlagt ift fakturering og likviditetsstyring.***
- Etter diverse møter er UiO og NFR enige om at det er åpenbare fordeler og effektiviseringsgevinster ved å sentralisere faktureringen mot NFR

NFR sine krav til tilskuddsforvaltningen

- Statens økonomireglementet stiller krav til at NFR som tilskuddsforvalter ikke forskutterer midler til UiO som tilskuddsmottaker
 - o Met – ordningen skal sikre at UiO (sektoren) fakturerer NFR på bakgrunn av pådratte kostnader.
- NFR skal sikre best mulig likviditetsstyring av tildelte midler over statsbudsjettet
 - o Om tilsagn for året ikke forventes brukt opp, så skal NFR søke å omdisponere midlene til andre formål

Eksempel på omfordeling av midler:

SFF - tilsagn for 2024	20 000 000
Forventet og faktisk forbruk SFF 2024	18 000 000
Midler til omdisponering fra SFF	2 000 000

Jo tidligere NFR får signaler om «ubrukte» midler fra UiO, desto bedre muligheter har NFR for å omfordele tilskuddsmidler til annen aktivitet, og således minimere nivået av ubrukte midler!

Utfordrings med dagens NFR - regime

Dagens regime: *tilsier løpende dialog på operativt nivå mellom prosjektøkonomer på UiO og saksbehandlere på NFR.*

- o Løpende fakturering for å sikre at midler går ut av NFR sin tilskuddskonto
- o Endringsmeldinger for å sikre omdisponering av midler;

SFF - tils sagn for 2024	20 000 000
Forventet og faktisk forbruk SFF 2024	18 000 000
Midler til omdisponering fra SFF	2 000 000

Utfordring: Prosjektøkonomer ved UiO har ingen incentiv til å jobbe med løpende fakturering og endringsmeldinger:

- o Prosjekter følges opp på kostnader ift kontraktsrammen – dette helt uavhengig av fakturering!
 - UiO har ikke problemer med likviditeten
 - Utgangen av november 2024 hadde UiO 500 mill. Kroner i ufakturert mot NFR
- o Prosjektøkonomer er innforstått med at endringsmeldinger ikke får konsekvenser for prosjektets kontraktsramme
 - Nedprioritert i en ellers hektisk hverdag

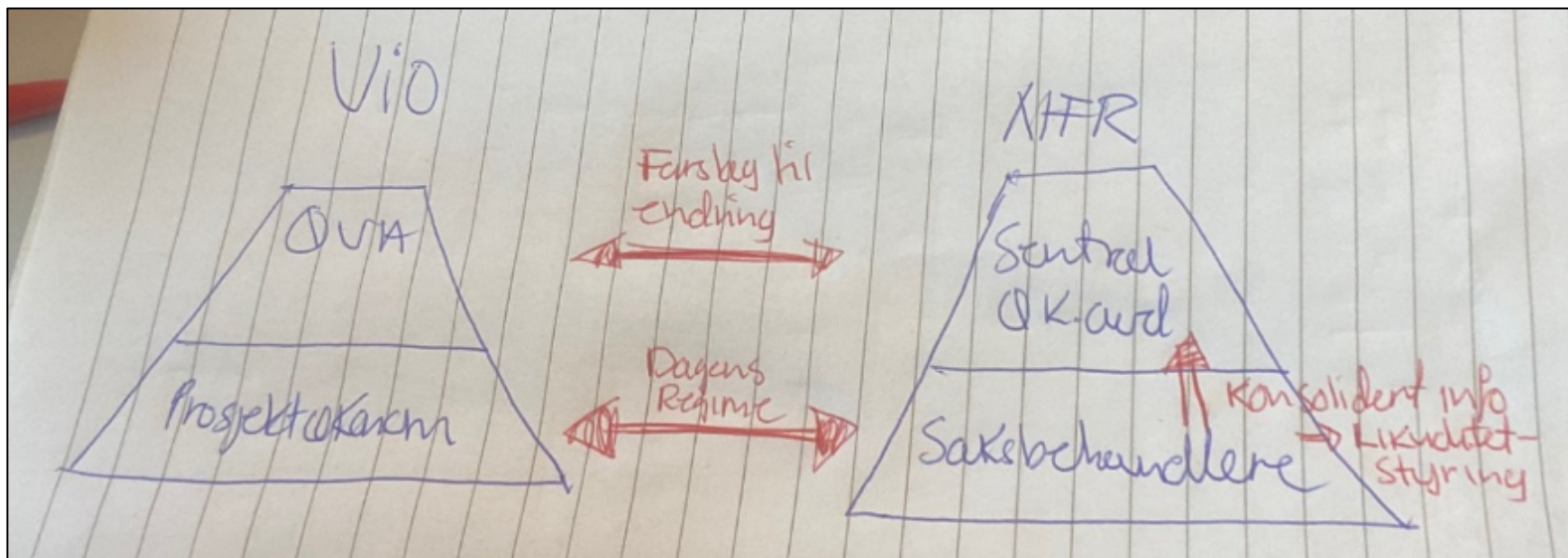
Forslag til endret praksis – basert på sentral dialog mellom UiO og NFR

- Sentral økonomiavdeling på UiO sender massefaktura for gjennomført aktivitet til NFR (månedlig)
 - Hele NFR – porteføljen faktureres i tråd med reelt kostnadspådrag (mulig terskelverdi)
 - Sikrer at hele kostnadspådraget på slutten av året er fakturert og belastet NFR sin ramme
- Med grunnlag i konsolidert budsjettrapport for NFR - portefølje så vil UiO i desember 2024 kunne gi gode indikasjoner på hva forventet forbruk blir i 2025
 - o Periodisert samlebudsjett kan leveres NFR (hva er forventet UiO aktivitet jan – des)
 - o Totale NFR tilsagn – grunnlag for korrigerende/omdisponering?

Sum NFR - tilsagn 2024 (UiO)	1 350 000 000
Forventet og faktisk forbruk UiO	1 200 000 000
Midler til omdisponering for NFR	150 000 000

- o Prognose T1/T2 og løpende konsolidert forbruk (behov for overordnet endringsmelding?)
- **I tillegg;** UiO kan melde eventuelle behov for merlikviditet, og således avhjelpe NFR med måloppnåelsen.

Forslag til endret praksis – Oppsummering

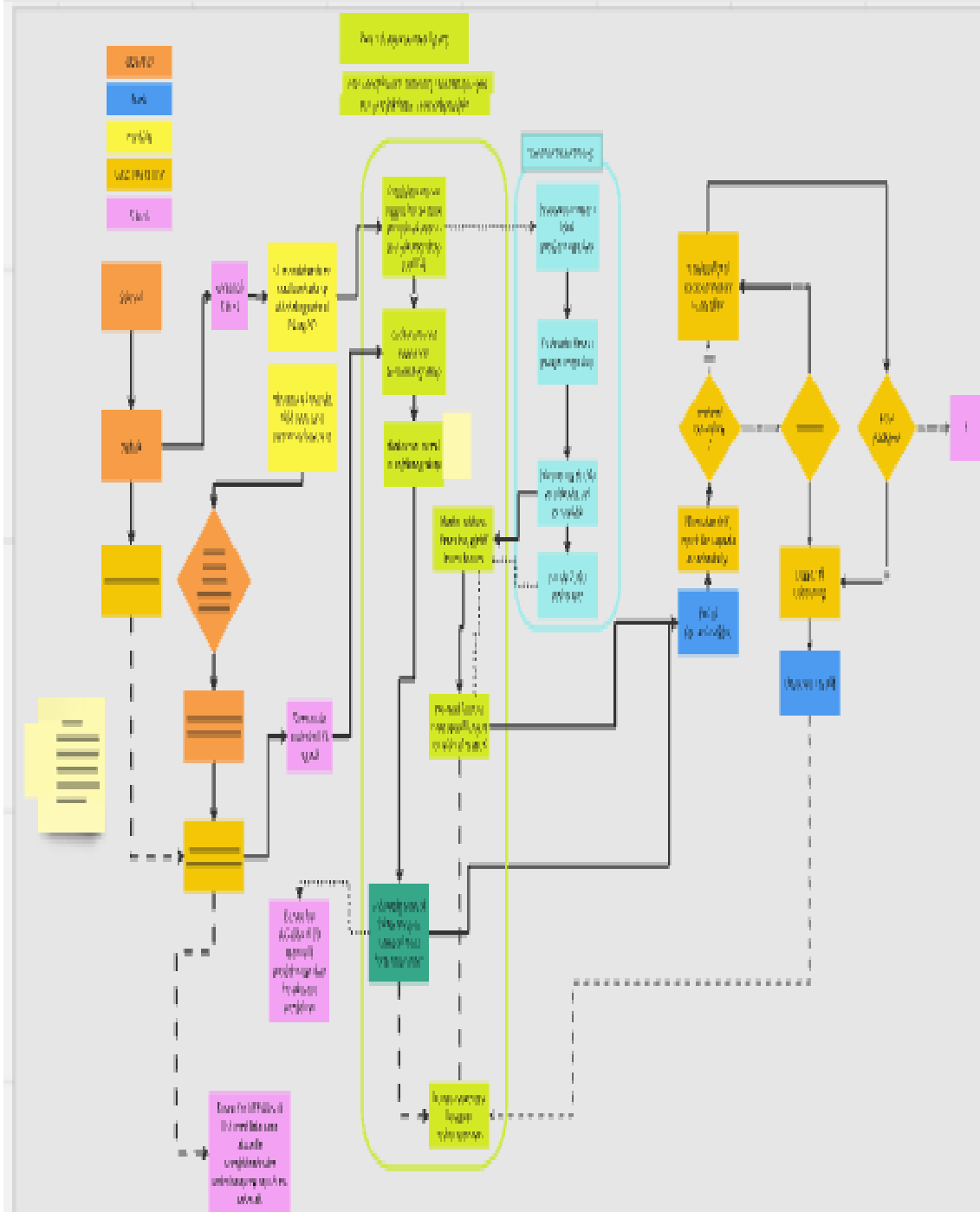

- **Sentral fakturering gjør at NFR sikrer jevn utbetaling av rammen, og at fakturering skjer iht kostnadspådrag.**
 - o Prosjektøkonomer trenger ikke å forholde seg til fakturering av deres respektive prosjekter underveis i prosjektet
 - o Kontroll og sjekk ved sluttrapportering
- **Sentral økonomiavdeling vil i langt større grad kunne gi NFR gode og pålitelige styringsdata om forventet NFR – aktivitet enn summen av UiO sine 70 prosjektøkonomer.**
 - o Initiativet til økonomisk endringsmelding på prosjektnivå ligger på både UiO og NFR
 - o Saksbehandlere ved NFR vil kunne initiere en endringsmelding på bakgrunn av vesentlige avvik mellom årets tilsagn og fakturering hittil, for eksempel per september.
- **Sparte årsverk ved UiO og NFR, samt bedre kvalitet/ivaretagelse av NFR sine krav tilknyttet tilsagnsforvaltningen!!**

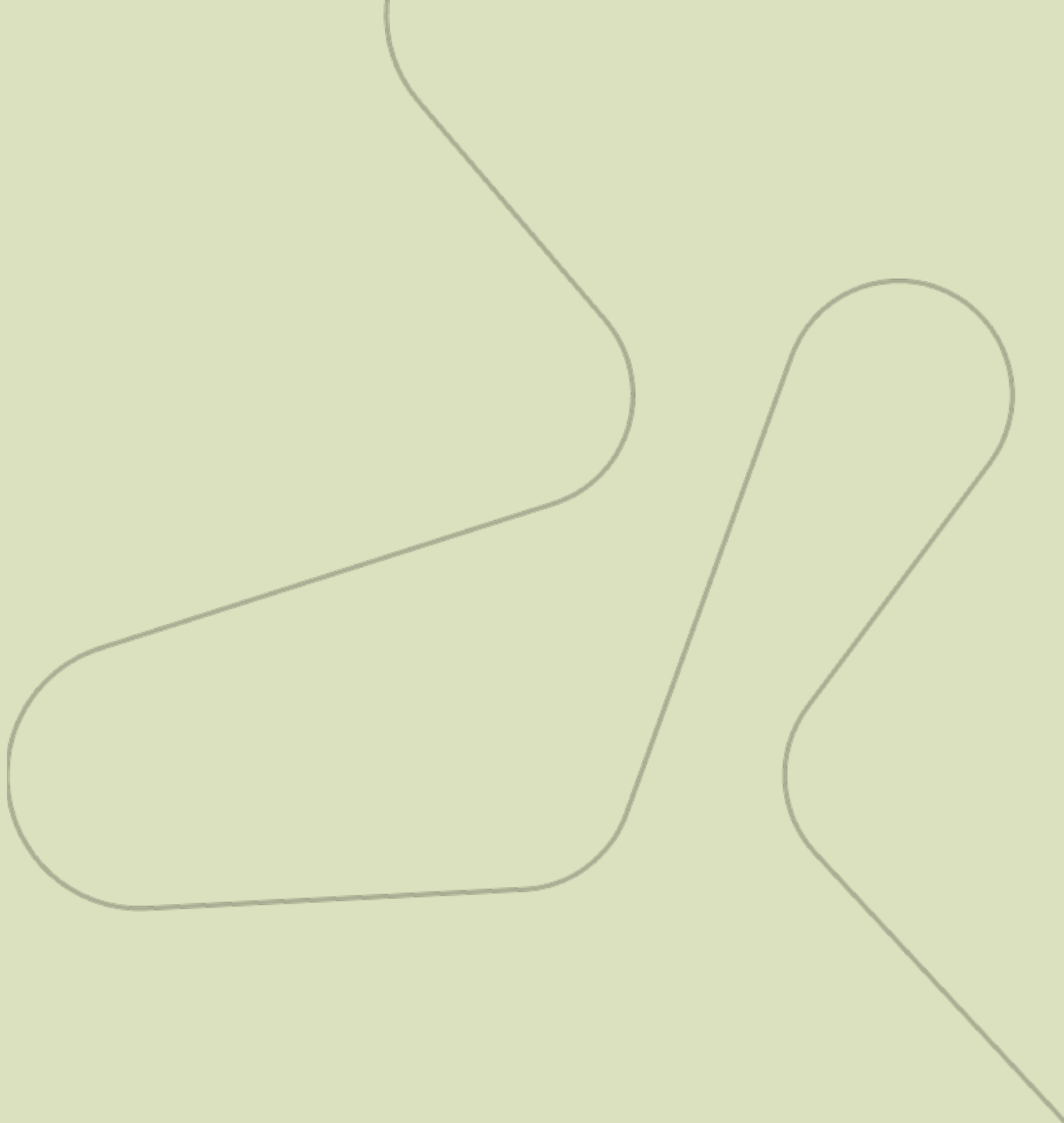
Sentral fakturering av tilskuddsutbetaling

- Gjennomføres som pilot med UiO i 2025
 - Riksrevisjonen uttalt seg positivt
- Forskningsrådets mål
 - Kartlegge prosess og kritiske punkter
 - Dokumentasjon av kostnader
 - Fakturering og dokumentasjon av gjennomstrømningsmidler
- Beslutte høsten 2025 om dette kan videreføres
 - Ta med flere BOTTer
 - Eventuelt invitere instituttsektor

Ny søknadsportal

[← Gå ut av søknaden](#)

SØKNADSNUMMER: 7363542

✓ LAGRET KL.14:00

NÆRINGSLIVET **Hvem er med**

Prosjektansvarlig org...

Partnere

Roller

Om prosjektet

Om prosjektet

Måloppnåelse

Sammendrag

Forskning og innovas...

Innovasjonen

Kunnskapsbehovet...

Kunnskapsbehovet og FoU-utfordringer

Denne delen av søknaden er sentral for å dokumentere prosjektets forskningsbehov og hvordan planlagt FoU-aktivitet skal bidra til å løse konkrete utfordringer. Du skal beskrive hvorfor forskning er nødvendig for å realisere innovasjonen, hvordan prosjektet forholder seg til eksisterende kunnskap på feltet, og hvordan relevante perspektiver som kjønnsdimensjonen og etiske hensyn er ivaretatt i forskningsdesignet. En tydelig kobling mellom forskningsbehovet og prosjektets definerte mål er avgjørende for å underbygge søknadens kvalitet.

Du må svare på alle spørsmål som er merket med ★

Kriteriet informasjonen vurderes etter

Vi bruker denne informasjonen til å vurdere søknaden etter kriteriet "Forskning og innovasjon"

Hvorfor er forskning nødvendig for å lykkes med innovasjonen og hva er de viktigste utfordringene som forskningen skal bidra til å løse?

U:R

slido

slido.com
#narma2025

- Nyheter fra NFR

Tusen takk!

Gaver går til Unicef 10 000,-

